

Я МАЮ ПРАВО!

З початку року столична юстиція провела майже тисячу правопросвітницьких заходів щодо сплати аліментів, захисту майна, захисту права на освіту без корупції, протидії булінгу та домашньому насильству, а також по інших інформаційних кампаніях Мін'юсту. Проте, столична юстиція наполягає на важливості навчання антикорупційному законодавству для суб'єктів декларування. Адже система електронного декларування та запровадження обов'язку повідомляти про суттєві зміни у майновому стані, аналогічно до світової практики, мають стати одним з найбільш ефективних механізмів боротьби з корупцією. Зрозуміло, що для цього ми маємо навчитись використовувати цей інструмент за призначенням.

Одними з основних інструментів запобігання та протидії корупції є заходи фінансового контролю передбачені Законом, а саме:

- 1) подання декларацій осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- 2) повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування;
- 3) повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі-банку нерезидента суб'єктом декларування або членом сім'ї суб'єкта декларування.

Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування, розпочалось 01 вересня 2016 року, тобто саме з початком роботи системи подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та є додатковим заходом фінансового контролю, який стосується виключно суб'єкта декларування та не стосується членів його сім'ї, про що інколи не знають та декларують і зміни у майновому стані родини.

Якщо питання подання щорічної декларацій з її тримісячним терміном на подання та широкою інформаційною кампанією у ЗМІ не є проблемним, так само як і декларації перед та після звільнення, що контролюються безпосередньо самими установами в яких працює особа, з питанням щодо повідомлень про суттєві зміни в майновому стані ситуація абсолютно інша, в більшості випадків, особа намагається вирішити питання самостійно, і не завжди результат є вдалим.

Як показує практика, часто порушення законодавства в частині повідомлення про суттєві зміни в майновому стані пов'язані не з бажанням суб'єкта декларування приховати статки, а з недостатньою підготовкою та непоінформованістю щодо порядку такого повідомлення. Окрема слід відзначити і наявні неузгодженості норм права.

Таким чином у поданні повідомлень про суттєві зміни у майновому стані суб'єктів декларування, віднесених до таких нормами Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), маємо відзначити, що у таких суб'єктів декларування час від часу виникають певні складнощі у визначенні законодавчих положень, а отже виникають питання стосовно їх дій в частині декларування змін у майновому стані.

Так, відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про

запобігання корупції» (далі – Закон) у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів (далі – ПМ), встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство з питань запобігання корупції.

Порядок інформування Національного агентства про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування визначений у Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, який затверджений рішенням Національного агентства № 3 від 10.06.2016 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 15.07.2016 за № 959/29089). Також, окремі питання висвітлені в Роз'ясненнях щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, що затверджені Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11 серпня 2016 за № 3.

Варто вказати, що дане питання відноситься до проблемних питань фінансового контролю, і як вже було сказано, суб'єкт в повній мірі має орієнтуватися в законодавчих вимогах та відслідковувати актуальні зміни. Все це звісно не є проблемою для осіб, які мають відповідну підготовку або фах, а ще краще якщо особа працює в цьому напрямку, однак, враховуючи широке коло декларантів, що незмінно має тенденцію до ще більшого розширення, варто визнати, що далеко не кожен декларант володіє необхідними знаннями в цій сфері, що в свою чергу створює ряд проблем. Так, сам декларант може потрапити до «списку корупціонерів» за дрібне порушення та через свою необізнаність, що призводить до перевантаження механізму фінансового моніторингу, оскільки доводиться відволікатись на малозначні порушення, що в свою чергу значно знижує ефективність фінансового контролю, як інструменту протидії корупції. В результаті, статистичні дані дуже яскраво демонструють наявний величезний відсоток судових справ з нульовим показником успіху, здебільшого через неякісний матеріал, оскільки під час розгляду і вирішення судом питання про наявність в діях особи складу адміністративного корупційного правопорушення, обов'язково буде враховуватись суб'єктивна сторона правопорушення, яка, виходячи із визначення поняття корупційного правопорушення, викладеного в ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції», характеризується виключно умисною формою вини.

Підводячи підсумок, варто визнати, що рівень знань антикорупційного законодавства серед суб'єктів декларування на дуже низькому рівні, що створює системні проблеми та потребує негайного вирішення.